

ДОБРУДЖАНСКО ПЛЕМЕ

DRABEAN DOBROUDZAN

ОРГАНЪ НА ВЪРХОВНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ СЪВЪТЪ

Урежда редакционенъ комитетъ

Шеп. на редак. № 368.

Единъ брой 30 ст.

АБОНАМЕНТЪ

ЗА БЪЛГАРИЯ: ГОДИШНО 40 ЛЕ. А.
6 МЪСЕЦИ 20
ЗА СТРАНСТВО 1 година 60.
ЗА ОБЯВЛ. СЕ ПЛАЩА ПО СПОРАЗУМЪНИЕ
АДРЕСЪ: в. „ДОБРУДЖАНСКО ЗНАМЕ“
— ПЛОЩАДЪ „ЧЕРНА ДЖАМИЯ“ № 5. —
ИЗЛИЗА СРЪДА И СЖБОТА

ПОЗИВЪ

Къмъ добруджанските българи.

ДОБРУДЖАНЦИ БЪЛГАРИ,

Въ периода на вѣковното робство българското племе изстрада най-много отъ своитѣ духовни потисници — гърцитѣ, които затриваха всѣко начало на българска свѣсь, рѣчь и култура. Българската книжнина се горѣше, българскитѣ паметници се разрушаваха и всѣка духовна про- ява на българския гений се задушваше.

Мракъ обвиваше народа ни, който даде славянската азбука и християнството на источнитѣ славени.

Тая тежка участъ еднакво се сподѣляше отъ българитѣ отъ брѣговетѣ на Дунава до Охридското езеро и отъ Шаръ Планина до водитѣ на Егейското море.

Добруджа крие много спомени отъ това мрачно минало на българския народъ, тамъ и до сега още личатъ слѣдитѣ на бѣглцитѣ, които угнетени отъ фанариотитѣ, напущаха родни пепелища и прѣзъ Добруджа отиваха да търсятъ прибѣжище въ степна Русия.

ДОБРУДЖАНЦИ,

Въ тоя дълъгъ периодъ на гнетъ и неволя, борческиятъ духъ нивга не е напускалъ народа ни. Той роди и откърми синове, които развѣха знамето на свободата противъ своитѣ политически и духовни угнетители. Най-сетнѣ съ усилията на четири поколѣния, българскитѣ народъ успѣ да се освободи отъ тиранията на грѣцката патриаршия и на 28 февруари 1870 год. съ султански ферманъ народната ни черква се призна за отдѣленъ институтъ съ свой духовенъ глава нарѣченъ екзархъ.

БЪЛГАРИ ОТЪ ДОБРУДЖА,

Въ тия паметни борби за духовна независимостъ, ние, добруджанци, имаме своя дѣлъ. Заедно съ другитѣ български покрайнини и Добруджа изпрати свои делегати въ Цариградъ, за да участвуватъ въ учрѣдителния съборъ на българската екзархия, заедно съ другитѣ български общини и добруджанскитѣ такива, направиха морални и материални жертви, за създаването на тая тѣй необходима и тѣй важна институция.

Но, уви! Когато всички трѣбваше да се радваме на плодоветѣ отъ усилнитѣ жертви на нашитѣ пѣрзи поколѣния, единното и цѣлостно тѣло на българския народъ на 1878 год., бѣ разпокъсано и най-тежката и горчива участъ се отрѣди намъ добруджанци, защото ние бѣхме лишени не само отъ политическитѣ права, но хвърлени подъ едно чуждо духовно робство,

Сега като си спомняме за оня успѣхъ на българския народенъ гений, нека масово се явиме на 14 мартъ т. г. за да участвуваме въ празненството по случай петдесетъ годишнината отъ учрѣдяването на Екзархията и като отдадемъ заслужената почитъ на починалитѣ и на живитѣ дѣйци, да подчертаемъ още веднажъ духовното единство на българското племе и да издигнемъ високо девиза:

„Искаме пълна политическа и духовна свобода!“

На 14 тогo въ 8¹/₂ ч. сутринята всички живуши въ столицата добруджанци и бѣжанци, елате заедно съ женитѣ и дѣцатѣ си въ организацията — площадъ „Черна Джамия“ № 5, да се влѣмемъ въ общата вълна, която едновременно съ събуждане споменитѣ на миналото, ще бѣде и единъ мощенъ протестъ противъ сжществуващитѣ и днесъ велики неправди къмъ българщината!

Гр. София, 10 мартъ 1920 год.

Отъ Изпълнителния Комитетъ на Върховния Добруджански Съвѣтъ.

Изъ Тулча.

Нинатъ ни отъ Тулча да дадемъ гласностъ на слѣдитѣ редове:
Столицата на Добруджа, градътъ Тулча, който глѣко прѣди 50 години подпомогна *свѣтлана Екзархия* въ най труднитѣ й врѣмена на прижизняване, — Тулча, която изнесе всички духовни и национални борби на българското племе и взе участие въ събора съ свои делегати прѣзъ 1871 г. за учрѣдяване на Екзархията въ Цариградъ, днесъ на ново се пуздае съ екзархийски духовенъ началникъ въ Добруджа — митрополитъ, българскитѣ свѣщенници и учители. Дѣлгъ се вадѣла на българското правителство и Съв. Синодъ часъ по-скоро да надѣйстватъ свободенъ пропускъ и направятъ такива за градоветѣ и селата на Добруджа населени съ българско население. Нашиятъ възгласъ е: дай се ни родни църкви и училища. Наля божемъ, закона за малцинствата

е подписанъ отъ Ромъния и ще се прилага и въ нещастна Добруджа?
P. S. Съ трепетъ очакваме родна книга или вѣстникъ на нашия езикъ. — но такива мъчно пдатъ сега. *Българи!* не забравяйте Тулча съ свѣтитѣ нова братски могили.

Вашъ: Д. П.

Тулча, 2 февр. 1920 г.

50-годишнината на Екзархията

Програмата. — Тържествено отпразнуване.

Комисията по отпразнуване 50-годишнината отъ учрѣдяване на българската екзархия е изработила специална програма споредъ която:
14 мартъ сутринята ще има божествена служба въ всички градове на царството, слѣдъ нея молебень и парадъ. Слѣдъ това — шествия отъ ученици, сдружения и народъ, съ

музика и подходящи рѣчи. Чествуватъ живитѣ дѣйци отъ епохата. Слѣдъ обѣдъ: тържествени паметни събрания съ адреси и привѣтствия, или подходящи литературно-музикални забави. Вечерята: тържествени представления и концерти съ подходяща програма отъ български автори.
При всички случаи ще се поддържа организирана усилена подписка за доброволни пожертвувания въ полза на фонда за написване истерия на екзархията. Овоерѣмено ще се направятъ чрѣзъ църковнитѣ власти надлежното число екземпляри отъ юбилейната брошура отъ П. Станевъ: „Борбата на българитѣ за духовна свобода“. Въобщо, взети съ мѣрки за най-тържествено отпразнуване на тоя день.

— Редакцията и администрацията на в. „Добруджанско знаме“ се помѣщаватъ на площадъ „Черна Джамия“ № 5. — Телефонъ 368.

— Телефонътъ на редакцията е № 368, а на главния ни редакторъ подцентра „Дебрь“ 24.

Лордъ Робертъ Сесилъ

критикува конференцията за мира

Прѣдъ студентитѣ отъ лондонския университетъ, на 20 м. м. лордъ Робертъ Сесилъ държалъ рѣчь за Лигата на народитѣ, въ която, споредъ „Матсонъ“, заявилъ:

Ние трѣбва да говоримъ за конференцията на мира съ всичкото възможно уважение, но нѣма да навлѣчемъ никаква полза, ако скриваме истината, че днесъ авторитетътъ на тази конференция не е така голѣмъ, както бѣ прѣди нѣколко мѣсеца. За менъ нѣма никакво съмнѣние, че развикванята въ конференцията сж прошита отъ стария духъ на международната дипломация.

НИКОЛА АТАНАСОВЪ

Да се потвримъ за утрѣшния денъ.

Никога човѣкството не е било по-малко подготвено отъ колкото днесъ, да разрѣши великитѣ задачи, които историческиятъ моментъ му възлага. Всѣки народъ, възвлеченъ въ вѣйната, употребилъ максимума отъ своитѣ материални и морални усилия, за да излѣзе побѣдителъ въ колосалния двубой на двата вражи лагера. Като че всичко до сегашна културна работа на толкова гении, на толкова устреми имаше за крайна цѣль да увеличи арсенала за кървава танцъ. И ето, когато уморени отъ страшилата сѣбъ, слагатъ мечъ, безъ да го сломятъ за винаги, народитѣ се оглеждатъ наоколо си, виждатъ опустошената и изтеклата кръвь, нѣматъ достатъчно духовна свобода, за да ескатъ съ едно кошмарно минало. Тѣ пристѣпватъ къмъ болнитѣ въпроси на човѣшката съвѣсть съ стиснати юмруци и съ онаи паметъ, която изкривява и обезобразява човѣшкото лице.

А тия въпроси не могатъ да търпятъ старата литургия, не могатъ да понесатъ отровата на миналия опитъ. Тѣ зонатъ скда на нова съвѣсть и нови хора. Кой сложенъ въпросъ на новото време билъ разрѣшенъ съ ясень погледъ и така, цото да помири общества, класи и народи, за да се турнатъ основитѣ на братство между уорениитѣ отъ вражди и бѣдствени страни? Слѣдъ примирне, миръ и конференции, настана ли най-сетнѣ истински миръ, побѣдиха ли се побѣдителитѣ, възтържествуваха ли побѣдилатѣ и сигурни ли сж за своитѣ лабери до утрѣшния денъ? Въ въздуха на тая наша грѣшна земя не се ли носи оскърбената човѣшка правда, не се ли чува викътъ на милиони жертви, които неспирно питатъ и заплашватъ: „Защо?“

Тая стихия ча оскърбената правда я чувствувать и побѣдители в побѣдени. Единтѣ кара да се оглеждатъ плахо и да треперятъ за своята плячка, а другитѣ да се надвѣватъ и да вѣрватъ, че не за дълго е залѣзло слѣнцето надъ тѣхната земя и че ще се усмичне хубаво утро.

Това хубаво утро го чакатъ угнетенитѣ народи, рабитѣ между равнитѣ, опия, които сж билц мамени съ свѣтли иллюзии, за да ослѣпятъ отъ плѣсницата на тирани и палачи.

Това хубаво утро чака и нашитѣ добруджанецъ, който е една отъ жертвितѣ на свѣтовния двубой. Той чака утрото, защото вѣрва, че слѣнцето е дадено за всички живо, защото и тогава, когато го зароятъ живъ въ гроба, надъ неговата могила пакъ ще се подаде младата снага на новъ израстъкъ, който ще напомня на свѣта за грозното престѣпление и ще иска, ще зове за правда.

На една малка точка на земното кълбо, тамъ въ малкия полуостровъ между Дунавъ и Черно море, се вѣе черень флагъ като прѣдъ портата на домъ, дѣто има мѣртваецъ. Тоя мѣртваецъ е свободата на Добруджа. Нека не плачемъ за нея, а като твърди римляни, да гледаме право въ очитѣ на страшилата сѣдба и да съберемъ всички сили, та когато дойде сѣднии денъ, да прѣдставемъ прѣдъ новитѣ сѣднии съ мжжеството и трагично упорство на страдащи герои. Тия сѣднии не идатъ съ мечъ и огнь, а въ правда и съвѣсть. Тѣ се събиратъ отъ четиртѣ крайща на земята, за да изрекатъ на свѣта: „Миръ между човѣшкитѣ!“ Тогава ще пострепери земята отъ радостъ и ще се дишатъ всички угнетени и заробени. Не виждате ли тия нови сѣднии, не чувате ли тѣхната свѣтла усмивка? Тѣ идатъ, но ще приематъ само онаи, които се показатъ достойни за тѣхния сѣдъ, който ще отворитъ страннитѣ на своята история и ще съумятъ да докажатъ, че сж били жертва на човѣшка жестокость, че въ тѣхно лице е потъжкана човѣшката свобода, правото на единъ народъ да живѣе въ миръ и щастие безъ да прѣчи на другитѣ народи; че тѣ сж се борили и сж дали жертви въ името на най-скжпитѣ човѣшки свѣтла; че тѣ сж чукали на портитѣ на своитѣ арестантски килии, но никои ги не чу; че даже и тогава, когато по тѣхнитѣ главни поминка мжхъ на гробовна плѣсень, тѣ пакъ не сж прѣтавали да вѣрватъ, че ще дойде свѣтло утро, че ще дойде сѣднии денъ съ новитѣ сѣднии.

Добруджанци! Вѣрвайте въ утрѣшния денъ, но подгответе го съ трудъ и борба, приближете се до негъ, за да не ви завари спящи и безсилни.

ПОЛОЖЕНИЕТО

Нашитѣ послѣдни свѣдения говорятъ, че ромжнскитѣ правници кржгове сж възприели прѣдложението на руското съвѣтско правителство за отпочване мирни прѣговори. Можеше ли да бжде иначе, слѣдъ като Англия и Франция измѣниха основно гледището си по работитѣ въ Русия? Декларацията на г. Владѣ, доскороченъ министъръ на финанцитѣ въ кабинета на г. Вайда Воеводѣ, за струпването на маса руски дивизии на ромжнската граница, е характерна. Тя подказва, че ромжнското правителство прѣживява неспрѣдобними мжжностии.

Очевидно, гражданиятъ *Кр. Раковски*, душата на руското революционно движение, човѣкъ съ извънредно голѣми способности и любимецъ на всички несправдани и потис-

натѣ, изпиталъ всички ужаси на ромжнската човѣшка унижени,

И ако идецитѣ прелѣтни дни донесатъ изненади за ромжнитѣ, добруджанци ще има да благославятъ. Защо? Защото за тѣхъ ще изгрѣе вратата на свободата. Защото освобождението на Ромжния значи освобождението и на Добруджа. Вѣрно е, че както вѣнгога, Ромжния апелира за помощъ къмъ мощнитѣ си съюзници, ала вѣроятността да получи такава е изключена.

— „Алгемайне Цайтунгъ“, като разглежда трудноститѣ около адриатическия и турския въпроси, казва: „Недавна „Лордъ Кързонъ“ сравни свѣта съ котелъ, който безпирно се намира въ кипещъ, и който още дълго време нѣма да се успокои. Ние сме на мѣстѣ, че единственото нѣщо, което ние трѣбва да направимъ за спирането на този кипещъ, е да отдѣлимъ създаденитѣ отъ войната въпроси, и да ги дадемъ за разрѣшение на нова конференция, дѣто да бждатъ застѣпени интереситѣ на всички държави — и на побѣденитѣ. На тази конференция трѣбва да бждатъ изградени лица свободни отъ равни прѣдрасждания и интриги, защото само по такъвъ начинъ могатъ да се поставятъ основитѣ на нашето стопанско съвземеане.“

ВСИЧКИ НА СЪБРАНИЕ!

Въ ПЕТЪКЪ, 12 того 6 ч. слѣдъ обѣдъ, въ канцеларията на изпълнителнитѣ комитетъ, плошадъ „Черна Джамия“ № 5.

Изпълнителнитѣ комитетъ на Вѣрховния Добруджански Съвѣтъ кани всички добруджанки и добруджанци, живуши въ столицата, на СЪБРАНИЕ съ много важень дневень редъ.

Изъ Ромжния.

Отъ Букурещъ съобщавать, че генералъ Мошеу, който е назначенъ за военень министъръ, присѣствувалъ на засѣданнето на камарата на депутатитѣ, гдѣто билъ пострѣщанъ съ бурни ражкоплѣкания отъ болшинството.

Съобщавать ни отъ Русе: — Букурещкото правителство рѣши да не се мжси въ работническитѣ движения, докато тѣ не залпашатъ реда въ страната.

Въ парламента ромжнското правителство изгуби довѣрието си.

За псполнението на Днестръ нѣма никакви свѣдѣния въ Букурещъ.

Очаква се тия дни заврѣщането на Вайда Воеводѣ въ Букурещъ. Тогава ще се извърши окончателна промѣна на кабинета.

Ромжнскитѣ телеграфо-пощенци готвятъ стачка.

Г. Борчия биле наговарень съ врѣмението управление на министерството на трговията и индустрията.

Дунавската Конференция

Комисията по интернационализиранието на Дунава е имала засѣдание въ Будапеща подъ прѣдседателството на английския адмиралъ Траубриджъ. Прѣдставени сж били Англия, Франция, Италия, Чехословакко, Ромжния и Югославия. Взети сж били слѣднитѣ рѣшения:

- 1) Осигуряване на всички държави свободното плаване по Дунава;
- 2) гидрографната служба по Дунава ще бжде централизирана;
- 3) разносцитѣ по подържането на коритото на Дунава въ исправностъ ще бждатъ общи за всички Дунавски държави;
- 4) разносцитѣ на Дунавската комисиция ще се събиратъ въ видѣ на добавъчна такса върху напото. (Танъ)

Бесарабия се дава на Ромжния.

Въ едно съобщение на в. *Танъ* се казва, че Вѣрховниятъ свѣтъ въ четвъртъкъ уведомилъ въ Лондонъ ромжнския министъръ прѣдседатель Вайда Воеводѣ, какво великитѣ свли били рѣшили да признаятъ присѣдинението на Бесарабия къмъ Ромжния. Въ документи, който билъ изпратенъ на Вайда Воеводѣ, свѣтитѣ прѣпоржчвалъ на Ромжния да побрва съ напразването на южна Унгария, която е още окупирана отъ ромжнски войски. Това изпразване започнало вече.

(Спец. кореспонденция на „Д. Знамя“). С. *Завѣтъ*, 29, II 1920 г.

Влашкитѣ погранични войници сж станали напослѣдкъ много нахални. Тѣ прѣдизвикватъ инциденти по границата.

Завчера и ꙑ колко ромжнски войници съ каруца прѣминували на българска територия близо при с. Юруздаръ. Българскитѣ патрули ги прѣдупрѣдилъ, че това е българска територия и че тѣ трѣбва да се върнатъ; обаче надменния влашки „герой“ започналъ да стрѣля съ револверъ върху войника. Послѣдниятъ залѣга, както сж го учили и открива огънь по каруцата, раняи двата кони, които останаха на мѣстото си, а „челоитѣ“ скочили отъ каруцата и по старъ навикъ оставили се на краката си. Тримата войници и каруцата, тоже войникъ, оставили каруцата, пушкитѣ си и една торба съ патрони, за да имъ бжде по-леко въ бжството. Каруцата, съ убититѣ коне (катури) до днесъ стоятъ на мѣстото на българска територия, пазени отъ български войници, до анкетиране на случаята.

Първата длжжность на добруджанеца е да бжде изправень членъ на организацията и абонатъ на единствения си защитникъ — „Добруджанско знаме“.

— Къмъ добруджанскитѣ бжжанци. Комисията за раздаване помощи на бжжанцитѣ въ София се помѣщава на ул. 6 Септември.

Добруджански новини.

— Съобщавать ни че 50 годишния юбилей на Екзархията ще се празнува тържествено и въ цѣля Добруджа отъ българското васселение.

Организационни

Изпълнителнитѣ комитетъ на В. Д. С. свиква членоветѣ на Вѣрховния Добруджански Съвѣтъ и прѣдседателитѣ на Добруджанскитѣ организациии въ царетво на засѣданно за 14 мартъ, недѣля. Ще се разглеждатъ важни въпроси около нашето движение.

За тържеството на 14 того всички добруджански организациии ще се прѣдставляватъ въ София отъ прѣдседателитѣ на организациитѣ.

По случай 50-годишния юбилей на Екзархията, вѣстникътъ ни ще излѣзе на 14 мартъ въ юбилеенъ брой, посвѣтенъ исключително за Екзархията, духовнитѣ борби на българитѣ въ Добруджа и съ кратки биографии на Добрудж. ратници за Екзархията.

На 14 мартъ, юбилей на Екзархията, всички добруджанки и добруджанци въ София се поканиватъ отъ *изпълнителния комитетъ* да се явятъ въ организацията.

Хроника

— Денътъ на Екзархията. По нареждане на Св. Синодъ, Църквата ще вземе най-важно участие въ тържественото отпразнуване 50 годишния юбилей на Екзархията на 14 того мѣсець. Въ празденствата, освѣнъ учащата се младежъ, ще участвувать и войсцитѣ.

Екзархайското намѣстничество въ Цариградъ сжщо така е надало нареждане за празденството, което се организира отъ живуцитѣ тамъ българии.

— Министерството на вътрѣшнитѣ работи е наредило до прѣдседателитѣ на комисиитѣ за бжжанцитѣ да легитимиратъ послѣднитѣ най-късно до 20 того. За бжжанцитѣ се сжватъ всички, които сж напуенали роднитѣ си мѣста и дошли въ България слѣдъ септемврийскитѣ събития 1918 година.

— Вътрѣшното министерство е издало наредба, възъ основа на която всички добруджанци, живуши въ България отъ 6 мѣсеци насамъ ще се считатъ за избиратели и ще бждатъ снабдени съ избирателни карти.

— Съобщението на „Пти Паризаненъ“, споредъ което по-голѣмата частъ на Тракия ще се даде на Гърция прѣдизвиква у насъ най-лоши прѣдѣпки и заклоюния. Тракиитѣ бжха свикнали съ мисълта, че Тракия ще бжде автономна. Ако това рѣшенне на Вѣрховния свѣтъ е окончателно, ꙑто иде да принизи въ голѣма степенъ дълото на мйра.

— Международната комисиия за Шлезвигъ обнародва даннитѣ за *пленбисцита* на първата зона. Отъ 111,192 избиратели гласували сж: за Дания 75,431, а за Германия — 25,329. Праздни бюлетини — 882. Нѣма ли да стане пленбисцитѣ за Добруджа? Или на ориента ще живѣятъ народи въ мжжечество?

— Вайда Воеводѣ е съобщилъ официално, какво Бесарабия ще бжде спечелена за Ромжния.

— Гръцката камара вътирала на първо четене договора за миръ наложени на България, Германия и Австрия.

Външенъ прѣгледъ

— „Газета Варшавска“ печати единъ разговоръ съ г. Сазоновъ, бивши министъръ на въннитѣ работи прѣди революцията, който заливилъ:

„Единна демократична Русия не може по никакъвъ начинъ да признае независимостта на Бетония и Легония. Може да става въпросъ най-много за една автономия. За Финландия въпросътъ за нейната независимостъ стои по иначе, защото прѣди войната тя се радваше на широки автономни права. Независимостта на Полша Русия признава напълно и жаела да живѣе при най-добри отношения.“

Акц. Дружество Почать „Добруджа“
София — ул. „Алабинска“ № 5

К. Симеоновъ.